

Шымкент қалалық денсаулық сақтау  
басқармасы ШЖҚ №3 қалалық  
ауруханасы МКК Байқау кеңесінің  
шешімімен

Бекітілген

Шымкент қаласы денсаулық сақтау  
басқармасы ШЖҚ №3 қалалық  
ауруханасы МКК Байқау кеңесінің  
күндізгі отырысының 2024 жылғы  
30 сәуірдегі № 02/24 хаттамасына  
№ 6 қосымша

**Шымкент қаласы денсаулық сақтау басқармасының шаруашылық  
жүргізу құқығындағы «№ 3 қалалық аурухана» мемлекеттік  
коммуналдық кәсіпорнының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы  
САЯСАТЫ**

**Шымкент қаласы 2024 жыл**

## **1. Жалпы ережелер**

1. Осы сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат (бұдан әрі – Саясат) «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасының Заңына және Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқықтық актілеріне сәйкес, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы заңнаманы қалыптастыру шеңберінде әзірленді және сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін төмендетуге және Шымкент қаласы денсаулық сақтау басқармасының шаруашылық жүргізу құқығындағы ««№ 3 қалалық аурухана» мемлекеттік коммуналдық кәсіпорнының (бұдан әрі – Кәсіпорын) қызметіне деген сенімін арттыруға бағытталған әкімшілік және ұйымдастырушылық шаралар болып табылады.
2. Осы Саясаттың талаптары Кәсіпорынның барлық лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері үшін міндетті болып табылады.
3. Осы Саясат Кәсіпорынның ақпараттық ресурстарына, оның ішінде Кәсіпорынның корпоративтік интернет-ресурсына еркін қол жеткізуге жатады.

## **2. Негізгі ұғымдар**

4. Осы Саясат мынадай негізгі ұғымдарды пайдаланады:
  - 1) сыбайлас жемқорлық - Кәсіпорынның лауазымды тұлғасының және (немесе) қызметкерінің өзінің лауазымдық (лауазымды) өкілеттіктерін және соған байланысты мүмкіндіктерді жеке өзі немесе делдалдар арқылы өзіне мүліктік (мүліктік емес) игіліктер мен артықшылықтар алу немесе алу мақсатында заңсыз пайдалануы немесе үшінші тұлғалар, сондай-ақ жеңілдіктер мен артықшылықтар беру арқылы осы тұлғаларға пара беру;
  - 2) сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық - сыбайлас жемқорлық белгілері бар, заңмен әкімшілік немесе қылмыстық жауаптылық белгіленген заңсыз кінәлі әрекет (әрекет немесе әрекетсіздік)
  - 3) контрагент – Кәсіпорын заңмен реттелетін қатынастарға түскен немесе жасасуды жоспарлап отырған жеке немесе заңды тұлға;
  - 4) сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг - сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаттың тиімділігіне, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы құқық қолдану тәжірибесінің жай-күйіне қатысты ақпаратты жинау, өңдеу, қорытындылау, талдау және бағалау, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы құқық қолдану тәжірибесінің жай-күйі, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы құқық қолдану тәжірибесінің жай-күйі туралы ақпаратты жинау, өңдеу, қорытындылау, талдау және бағалау жөніндегі қызмет. қоғамдағы сыбайлас жемқорлық деңгейі;

- 5) сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін талдау (сыртқы және ішкі) – сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау және зерделеу;
  - 6) сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру – қоғамда сыбайлас жемқорлыққа төзбеушілікті көрсететін құндылықтар жүйесін сақтау және нығайту жөніндегі өз құзыреті шегінде жүзеге асырылатын қызмет;
  - 7) сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт – сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға бағытталған қоғамдық қатынастардың жекелеген саласы үшін белгіленген ұсынымдар жүйесі;
  - 8) мүдделер қақтығысы – Кәсіпорынның лауазымды адамдары мен қызметкерлерінің жеке мүдделері мен олардың лауазымдық өкілеттіктері арасындағы қайшылық, бұл ретте осы адамдардың жеке мүдделері олардың қызметтік міндеттерін орындамауына және (немесе) тиісінше орындамауына әкеп соғуы мүмкін.
5. Осы Саясатта пайдаланылатын және 4-тармақта көрсетілмеген өзге де ұғымдар Қазақстан Республикасының тиісті нормативтік құқықтық актілерінде және (немесе) Кәсіпорынның ішкі нормативтік құжаттарында айқындалған мағыналарда пайдаланылады.

### **3. Осы Саясаттың мақсаттары мен міндеттері**

6. Осы Саясат мына мақсаттар үшін әзірленді:

- 1) Кәсіпорында сыбайлас жемқорлықтың алдын алу бойынша тиімді шараларды жүзеге асыру;
- 2) Кәсіпорынның, оның контрагенттерінің лауазымды адамдары мен қызметкерлері арасында сыбайлас жемқорлықтың барлық нысандары мен көріністеріне жол бермеу туралы Кәсіпорынның ұстанымын біркелкі түсінуді қалыптастыру;
- 3) сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін төмендету.

7. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы мақсаттарға қол жеткізу мынадай міндеттерді шешу арқылы қамтамасыз етіледі:

- 1) Кәсіпорынның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері арасында сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне мүлдем төзбеушілік түсінігін дамыту;
- 2) Кәсіпорынның лауазымды адамдары мен қызметкерлерін сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың қағидаттары мен талаптары туралы жалпылау, түсіндіру және хабардар ету;

- 3) Кәсіпорынның сыбайлас жемқорлық қызметке тартылуының тәуекелдерін жою (азайту) бойынша шаралар қабылдау, сондай-ақ сыбайлас жемқорлықтың алдын алу бойынша алдын алу шараларын қолдану;
- 4) сыбайлас жемқорлық фактілерін хабарлау үшін ақпараттық арналарды ұсыну;
- 5) Кәсіпорынның лауазымды адамдары мен қызметкерлерінің Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының нормаларын, осы Саясаттың ережелерін сақтауы, сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және алдын алу бойынша тиісті рәсімдерді жүзеге асыру.

#### **4. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың негізгі принциптері**

8. Кәсіпорында сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мынадай негізгі принциптерге негізделеді:

- 1) заңдылық;
- 2) қызметтің жариялылығы мен ашықтығы;
- 3) сыбайлас жемқорлыққа оның барлық нысандарында және корпоративтік басқарудың барлық деңгейлерінде ымырасыз қатынас;
- 4) қызметтік міндеттерді орындау кезінде адалдық пен адалдық.

#### **5. Кәсіпорынның қызметіне жол берілмейтін және үйлеспейтін әрекеттер**

9. Кәсіпорын өз қызметінде мыналарды жол берілмейтін және үйлеспейді деп санайды:

- 1) Кәсіпорынның мүлкін мақсатсыз пайдалану, ысырап ету, ұрлау, ақша қаражатын ұрлау, оларды мақсатсыз пайдалану;
- 2) Кәсіпорынның қаржылық есептілік процестері барысында заңды және (немесе) жеке тұлғаларға заңсыз артықшылық беру;
- 3) әкімшілік кедергілерді заңсыз белгілеу (Қазақстан Республикасының заңнамасында, Кәсіпорынның ішкі нормативтік құжаттарында көзделмеген талаптар), Кәсіпорынның негізгі қызметіне қатысты шешімдерді қабылдау кезіндегі сөзбе-сөз;
- 4) лауазымдық (лауазымды) өкілеттіктерді асыра пайдалану және өзінің лауазымдық (лауазымды) өкілеттіктерін және соған байланысты мүмкіндіктерді өзіне және басқа адамдарға мүліктік игіліктер мен артықшылықтар алу үшін пайдалану;
- 5) мүліктік және өзге де құпия ақпаратты мүліктік және мүліктік емес игіліктер мен артықшылықтар алу немесе алу мақсатында пайдалану.

## **6. Кәсіпорындағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы шаралар жүйесі**

10. Кәсіпорындағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жүйесіне:

- 1) сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг;
- 2) сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін талдау;
- 3) сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру;
- 4) Кәсіпорынның ішкі нормативтік құжаттарын дайындау кезінде сыбайлас жемқорлыққа қатысты нормаларды анықтау;
- 5) сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды қалыптастыру және сақтау;
- 6) мүдделер қақтығысының алдын алу және шешу.

11. Сыбайлас жемқорлық әрекеттерінің алдын алу мақсатында Кәсіпорын мынадай іс-шараларды жүзеге асырады:

- 1) тиімді ішкі бақылауды қамтамасыз етеді;
- 2) қаржылық операциялардың дұрыс жасалуын ұйымдастырады, оларды тиісінше құжаттайды және ресми емес (қосарланған) есептілікті жасауға, есепке алынбаған немесе қате есептелген операцияларды жүргізуге, объектісі дұрыс емес міндеттемелерді көрсететін, жоқ шығыстардың есебін жүргізуге жол бермейді;
- 3) осы тұлғаның коммерциялық немесе өзге де заңсыз артықшылықты алу, қолдау мақсатында қандай да бір әрекет немесе әрекетсіздік жасауы үшін біреуге заңсыз артықшылық беруге жол бермеу;
- 4) Кәсіпорынның мүддесі үшін мемлекеттік және мемлекеттік емес органдардың өкілдерімен уәделер, ұсыныстар беру немесе өзге де түрде заңсыз артықшылықтар немесе пайдалар беру арқылы көрінетін өзара әрекеттесудің заңсыз әдістерін пайдалануға жол берілмейді;
- 5) бұзушылықтар туралы алынған ақпарат бойынша Кәсіпорында аудит/тексеру жүргізуге бастамашылық жасайды;
- 6) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласында мемлекеттік органдармен және өзге де ұйымдармен өзара іс-қимыл жасайды және ынтымақтасады;
- 7) Қазақстан Республикасының заңнамасында тыйым салынбаған өзге де әрекеттерді жүзеге асырады.

12. Стандартты нысаны Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген шарттарды қоспағанда, контрагенттермен іскерлік қатынастардың сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін барынша азайту мақсатында олармен жасалған шарттарға сыбайлас жемқорлыққа қарсы талаптар/тармақтар енгізіледі.

13. Кәсіпорынның лауазымды тұлғалары мен өзге де қызметкерлері Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасына сәйкес Кәсіпорынға қызметке тағайындау/жұмысқа қабылдау немесе онымен

еңбек қатынастарын жалғастыру кезінде осы Саясатқа қосымшаға сәйкес сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдайды; оларды кадр қызметі жазбаша түрде тіркейді және комплаенс қызметіне (комплаенс-офицер) береді. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдамау қызметке қабылдаудан/сайлаудан/тағайындаудан бас тартуға немесе лауазымнан босатуға/өкілеттікті тоқтатуға әкеп соғады, оларды қылмыстық құқық бұзушылық немесе әкімшілік құқық бұзушылық белгілері болмаған кезде орындамау қызметтен босатуға негіз болып табылады; /өкілеттікті тоқтату/.

14. Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл заңнамасына сәйкес, Кәсіпорынның лауазымды тұлғалары мен өзге де лауазымдарына кандидаттар және олардың жұбайлары оларды қызметке қабылдау/сайлау/тағайындау туралы актіні бергенге дейін активтер мен міндеттемелер туралы декларация тапсырады. Кәсіпорынның лауазымды адамдары мен өзге де қызметкерлері Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасына сәйкес, олардың жұбайлары (зайыбы) жыл сайын табыстары мен мүлкі туралы декларация тапсырады. Мемлекеттік құпияларды құрайтын мәліметтерді қоспағанда, лауазымды тұлғалардың мәлімдемелерінде көрсетілген мәліметтерді Кәсіпорынның кадр қызметі белгіленген тәртіппен Кәсіпорынның корпоративтік интернет-ресурсында жариялайды.

15. Кәсіпорынның лауазымды адамдары мен өзге де қызметкерлері Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасына сәйкес өз функцияларын жүзеге асыру кезеңінде өздеріне тиесілі, пайдаланылуы құқық бұзушылыққа әкеп соғатын мүлікті және заңды меншігіндегі ақшаны, облигацияларды, ашық және интервалдық инвестициялық пай қорларының пайларын, сондай-ақ мүліктік жалдауға берілген мүлікті қоспағанда заңда белгіленген мерзімде сенімгерлік басқаруға беруге міндетті. Облигацияларды, мерзімді және интервалдық пайлық инвестициялық қорлардың пайларын, лауазымды тұлғаларды және басқаларды қоспағанда, коммерциялық ұйымдардың жарғылық капиталындағы қатысу үлестерін (акцияларын) және пайдалануы кіріс алуға әкеп соғатын өзге де мүлікті сатып алған жағдайда Кәсіпорынның қызметкерлері Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасына сәйкес заңда белгіленген мерзімде оларды сенімгерлік басқаруға беруге және жұмыс орны бойынша кадр қызметіне нотариат куәландырған мүлікті сенімгерлік басқару шартының көшірмесін ұсынуға міндетті.

Осы міндеттемелерді орындамау өкілеттіктерді немесе өзге де тиісті қызметті тоқтатуға негіз болып табылады.

16. Кәсіпорынның лауазымды адамдары мен өзге де қызметкерлері Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы заңнамасына сәйкес олардың жақын туыстары, жұбайы және (немесе) жекжаттары, сондай-ақ жекжаттары атқаратын лауазымдарға тікелей бағынатын лауазымдарды атқара алмайды. Сонымен қатар, жақын туыстары, жұбайы және (немесе) туыстары тікелей бағынысында болатын лауазымды атқара алмайды..

Кәсіпорынның лауазымды және өзге де лауазымдарына кандидаттар Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасына сәйкес Кәсіпорынның басшылығына жақын туыстары, жұбайлары және (немесе) жақын туыстары жұмыс істейтін туыстары туралы жазбаша хабарлауға міндетті.

Бұл адамдар, егер олар көрсетілген бұзушылық анықталған кезден бастап үш ай ішінде оны өз еркімен жоймаса, мұндай бағыныстылықты болдырмайтын лауазымдарға ауыстырылуға жатады, ал мұндай ауыстыру мүмкін болмаса, олардың біреуі жұмыстан босатылуға жатады.

17. Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасына сәйкес Кәсіпорынның лауазымды адамдарының және өзге де қызметкерлерінің және (немесе) олардың отбасы мүшелерінің шотына оларға хабарсыз түскен ақшалай қаражат, сондай-ақ Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы заңнамасына сәйкес, Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасында белгіленген мерзімдерде тиісті мемлекеттік кірістер органына осындай қаражаттың түсу мән-жайлары туралы түсініктемелер ұсына отырып, Қазақстан Республикасының бюджет кірісіне аударылуға жатады.

Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасына сәйкес Кәсіпорынның лауазымды адамдары мен өзге де қызметкерлеріне және (немесе) олардың отбасы мүшелеріне хабарсыз алынған, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы заңнаманы бұза отырып алынған сыйлықтар, Қазақстан Республикасы мемлекеттік мүлікті басқару жөніндегі уәкілетті органға өтеусіз берілуге жатады, ал оларға дәл осындай жағдайларда көрсетілген қызметтерінің ақысы белгіленген мерзімдерде республикалық бюджетке ақша аудару жолымен төленуге тиіс.

Бұл ретте Кәсіпорынның лауазымды адамдары мен өзге де қызметкерлері Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасына сәйкес ұйымның басшысын хабардар ете отырып, оны сатып алуға құқылы.

18. Кәсіпорынның лауазымды адамдары мен қызметкерлері атқаратын лауазымына қарамастан сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың және осы Саясаттың талаптарын орындамағаны үшін жеке жауапкершілікте болады.

## **7. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық туралы хабарламалар**

19. Кәсіпорынның лауазымды тұлғасы немесе қызметкері өзінің тікелей немесе жоғары тұрған басшысына және комплаенс қызметіне (комплаенс қызметкеріне) дайындалып жатқан, жасалып жатқан немесе жасалған сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық туралы дереу хабарлауға міндетті.

20. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар туралы барлық хабарламалар бойынша немесе осы бағыттағы басқа көздерден ақпарат түскен кезде, Кәсіпорынның тиісті лауазымды тұлғаларының, қызметкерлерінің және құрылымдық бөлімшелерінің қатысуымен тексеру немесе қызметтік тексеру жүргізеді.

21. Қоғам сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылға жәрдемдескен немесе пара беруден немесе алудан бас тартса, коммерциялық құқық бұзушылық жасаса, бірде-бір лауазымды тұлға немесе қызметкер жазаға тартылмайтынына (жұмыстан босатылатынына, лауазымы төмендетілгеніне, тәртіптік жазаға тартылмайтынына, сыйлықақыдан айырылатынына) кепілдік береді..

Осы тармақтың ережелері көрінеу жалған ақпарат берген Кәсіпорынның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлеріне қолданылмайды.

## **8. Қорытынды ережелер**

22. Саясат пен Қазақстан Республикасының заңнамасы, оның ішінде заңнамаға өзгерістер және (немесе) толықтырулар енгізуге және (немесе) жаңа нормативтік құқықтық актілердің қабылдануына байланысты, алшақтық анықталған жағдайда, осы Саясат Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейтін шамада ғана жарамды болады.

23. Осы Саясатта белгіленген ережелерден басқа, Басқарма/Кеңес/ұйымның басшылығы осы Саясатты тиімді іске асыру үшін басқа да қосымша шарттарды белгілеуге құқылы.

24. Сыбайлас жемқорлық әрекеттерін жасағаны үшін жаза қолданылған Кәсіпорынның лауазымды адамдары мен қызметкерлері Кәсіпорынға келтірілген материалдық залалды өтеу жөніндегі жауапкершіліктен босатылмайды.

---